

státě není možná. V současné době mohou pacienti využít tzv. *prázdninové dialýzy*, která umožňuje dialyzovaným pacientům využít možnosti cestování v rámci České republiky nebo do zahraničí (1).

V Evropské unii bylo rozhodnuto o podpoře zdravotnických služeb pro cestující, kteří jsou postihnutí chronickým ledvinným selháním s nutností dialyzační léčby. Footman (2) uvádí, že se zvýšil počet pacientů, kteří využívají tuto službu, bohužel dosud nejsou k dispozici přesné údaje.

Dovolená v průběhu dialyzační léčby je doporučována, pacienti mohou vycestovat do zahraničí nebo cestovat v rámci České republiky. Prázdninová dialýza je určena pacientům společností Fresenius Medical Care anebo B. Braun. Na koordinátory těchto společností se mohou obrátit i pacienti, kteří jsou dialyzováni na jiných dialyzačních střediscích v rámci České republiky. V současné době je k dispozici dostatečný počet destinací, kde pacienti mohou strávit dovolenou. K oblíbeným destinacím patří např. Slovensko, Chorvatsko, Řecko, Sicílie aj.

Obecné organizační pokyny

Prázdninová dialýza je poskytována bezplatně. Pacientům doporučujeme (min. dva měsíce před plánovaným odjezdem), aby si v dostatečném předstihu vybral vhodnou destinaci, vyřídil všechny potřebné doklady a byly splněny veškeré podmínky. Rezervaci si může pacient zajistit sám anebo mu pomůže jeho mateřské středisko anebo se může obrátit na koordinátora prázdninové dialýzy (2). Na internetu si pacienti mohou najít seznam dialyzačních středisek, které tyto možnosti nabízejí. Důležité je se ujistit, zda zařízení není soukromé. V tom případě by si musel klient uhradit výdaje sám (3). Po domluvě s mateřským centrem následně pokračuje vyřízení dokumentů k umožnění využití prázdninové dialýzy (3).

Pacient si připraví dokument Holiday Dialysis Request, který vyplní ošetřující lékař (v anglickém jazyce), všeobecné podmínky, souhlas se zpracováním osobních údajů. Oboustrannou kopii Evropského průkazu zdravotního pojištění (EHIC) – pokud cestuje v rámci Evropské unie (EU). V rámci EU je mnoho středisek, které kartu EHIC akceptují, existují však střediska (většinou soukromá), která kartu EHIC neakceptují a pacient si musí léčbu uhradit a následně žádat

o kompenzaci u své zdravotní pojišťovny. V rámci EU je prostřednictvím EHIC dialyzační léčba bezplatná. Pacient si připraví oboustrannou kopii občanského průkazu anebo cestovního pasu. Veškeré dokumenty se zasílají koordinátorovi služby Prázdninová dialýza, ten zpracuje dokumenty a zašle na zahraniční dialyzační středisko. Je-li v daném středisku volná kapacita v požadovaném termínu, vystaví předběžné potvrzení zahraniční dialýzy. Po tomto schválení lze provést nákup zájezdu. Po finálním potvrzení zašle pacient koordinátorovi laboratorní výsledky, které v první den dialýzy nesmí být starší 30 dnů, ten je zašle zahraničnímu středisku. Jedná se o laboratorní výsledky HIV 1+2, HBsAg, AntiHBs, ANTIHbC, HCV, MRSA (výtěr z nosu a krku), ionty, hemoglobin a renální parametry. Jsou-li v pořádku, pacient obdrží finální potvrzení. V případě, že výsledky v požadovaném termínu nebudou dodány, pacientovi nebude dialýza poskytnuta. Po příjezdu jedince využívající této služby a prostudování příložených informací, je poskytnuto lékařské vyšetření nefrologem daného střediska (2).

Důležité je, aby dialyzační středisko, kam bude pacient v průběhu dovolené docházet, bylo v okolí hotelu, v němž je pacient ubytovaný. Výběr destinace, kde chce pacient trávit dovolenou je nesmírně důležitý. Uživatel prázdninové dialýzy by měl vybrat lokalitu, kde je v případě zdravotních komplikací v rozumném dosahu lékařská podpora (3).

Při volbě hotelu by měl pacient zvážit, zda hotel umožňuje vyhovět specifickým požadavkům dialyzovaných pacientů, například přípravě speciálního jídelníčku, který dialyzovaný pacient musí dodržovat (3).

Prázdninová dialýza v rámci zahraničí

V prázdninovém středisku obdrží potřebné dokumenty z mateřského střediska, kde jsou uvedeny základní informace o průběhu hemodialýzy. Prázdninové středisko může mít jiné vybavení a postupy, než je pacient zvyklý (3).

Při cestování do zahraničí se většina pacientů obává jazykové bariéry. Ve většině zahraničních resortů to v dnešní době není problém, každé dialyzační středisko má svého tlumočníka.

Při příletu na letiště bývá převoz do hotelu hrazen. Stejně tak i převoz z hotelu na dialyzační

středisko. Pobyt i proceduru hradí středisko. V případě, že pacient cestuje společně s rodinou, tak je celé rodině za malý poplatek zajištěn pobyt, přispívá se na letenky anebo organizuje doprava z letiště na hotel za výhodné ceny. Výše příspěvků je ovlivněna délkou pobytu, záleží i na společnosti, která dialýzu zajišťuje. Většina pacientů preferuje ranní dialýzu.

Dialyzační střediska často organizují různé venkovní aktivity, kde můžeme zařadit návštěvu historických památek nebo plavby po moři.

Největší obavy pacientů jsou ze vzniku možných zdravotních komplikací, řešení různých potíží, ty však rychle odpadnou (4).

Většinu pacientů, kteří cestují, zláká exotická kuchyně. Před odjezdem by si pacient měl promluvit se svým dietologem o stravě v lokalitě, kde má v plánu trávit dovolenou. Je vhodné upozornit koordinátora zájezdu na nutnost dodržování speciální diety v případě cestování letadlem. V méně rozvinutých zemích by měl pacient používat preventivní opatření, kdy k hydrataci používá pouze balenou vodu, měl by se vyhnout pouličním nebaleným výrobkům (3).

Užívá-li pacient dlouhodobě medikaci, kterou si s sebou musí vzít, doporučuje se rozdělení tablet na dvě části. První polovinu si sbalí pacient do svého příručního zavazadla a druhou část léčiv do zavazadla. Při odbavení je nutno mít dopis od lékaře, kde se uvádí že léčiva, která pacient přepravuje, jsou na předpis. Vhodné je, aby u sebe pacient měl seznam všech léků, jejich sílu a kdy je užívá. V případě, že pacient užívá léky, které je nutné udržovat v chladu, doporučuje se léky uložit do piknikového sáčku a s ledovými obaly vložit do chladicí termosky (3).

Jak bylo uvedeno, pacientům, jež vlastní kartu EHIC je poskytovaná péče zdarma, služby hradí pojišťovna pacienta. Při soukromých cestách nebo mimo Evropskou unii, musí pacient zaplatit na konci dovolené zdravotní péči, po příjezdu předá fakturu pojišťovně a uvedená částka mu bude proplacena. Může se stát, že uvedenou platbu nemusí pojišťovna v plné míře proplatit z důvodu, že v domovském státě je cena za poskytnutou péči jiná (2). Je vhodné, aby si pacient před odjezdem vyjednal se svou zdravotní pojišťovnou refundaci nákladů. Cena za jednu dialýzu činí 210–350 €, záleží na cílové destinaci.